

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația

PIAȚA LIBERTĂȚII BRAȘOV. —

TELEFON 226.

Abonament anual 860 lei.

Pentru străinătate 800 lei.

Anunțuri, reclame, după tarif

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuși, cetățene, și pentru
tine, la libertate, legalitate și cinste.

F. I. D. A. C.-ul și doleanțele Române.

de prof. univ. V. G. Cădere,
membru în consiliul de direcție al F. I. D. A. C. ului.

II.

F. I. D. A. C.-ul și campaniile de presă calomnioase.

De mai multe ori s'a pus chestiunea propagandei subversive în jurnalele țării aliate, propagandă care poate conduce la stricarea bunelor relații, care trebuie să domnească între aliași.

Asfel în congresul din 1923 dela Bruxelles s'au hotărât următoarele:

„F. I. D. A. C.-ul declară că regretă în mod sincer atacurile făcute în presa Alișilor, de unii în contra altora.

„Asemenea atacuri sunt dăunătoare Păcii, pentru care Alișii lucrează, pentru că ele dau țării inamice impresia unei desolidarizări între aliași, angajându-le astfel la rezistență.

„Pentru că interesele reciproce naționale între foșii combatanți să fie mai bine cunoscute este de dorit să se facă un schimb de ziare, redactate de foșii combatanți; și în fine.

„Ca în diferite ziare ale F. I. D. A. C.-ului să fie rezervat un loc camarazilor celorlalte națiuni aliate pentru ca să-și poată expune punctul de vedere asupra chestiunilor, care interesează pe foșii combatanți precum și interesele țării lor.”

Dar o chestiune atingând direct interesele României a fost pusă în ședința comitetului de direcție din Paris din 12 Dec. 1927, provocată de campania de presă dusă în contra țării atât în urma evenimentelor dela 6 Decembrie din Oradea, cât și de chestia optanților.

În această ședință, comitetul de direcție a hotărât:

F. I. D. A. C.-ul emoționat de campania de presă dusă de unele ziare, care riscă să creeze incidente grave între Ungaria și țările vecine,

protestează contra acestei atitudinii,

declară că menținerea Păcii se razimă pe respectul desăvârșit al tratatelor, puse sub supravegherea Ligii Națiunilor;

decide să se comunice această opinie a foșilor combatanți aliași țării neliniștite de această propagandă periculoasă, spre a aduce calmul necesar în opinia publică.

F. I. D. A. C.-ul și agresiunile comitagiilor bulgari.

În congresul dela Varșovia s'a pus chestiunea incursiunilor bulgare pe teritoriul țării vecine.

Sistemul practicat de bandele de comitații, fiind o perpetuă amenințare pentru vecini, F. I. D. A. C.-ul a hotărât următoarele:

„Consideră incursiunile bulgare ca acte de agresiune contrarii ideii de pace și decide să atragă atențiunea Societății Națiunilor pentru cazul unui împrumut bulgar, ca să se facă un control serios, așa ca acești bani să nu fie întrebuințați pen-

tru organizarea și provocarea războiului.

Această revoluție a fost imediat comunicată la Geneva.

Se știe că împrumutul bulgar n'a reușit, iar că în 1928, Anglia și Franța au făcut un demers colectiv la Sofia pentru încetarea atacurilor conflagiilor.

Stabilizarea, împrumutul și specula dela bursă

de prof. I. G. Munteanu.

Se știe că d-l ministru de finanțe, Vintilă Brătianu, opt ani de-arândul a susținut revalorizarea leului și refacerea economică a țării „prin noi însine”, fără ajutorul capitalului străin. D-sa a fost neînduplecat adversar al stabilizării și al capitalurilor externe. Pe specialiștii cari îi demonstau că la o depreciere așa de mare ca a monetei noastre, revalorizarea este imposibilă și că pentru refacere avem absolută necesitate de capitaluri străine, D-l V. Brătianu și acoliții săi îi calificau de răi patrioți. D-sa n'a ținut seamă la timp de evoluția prin care a trecut chestia stabilizării în celelalte state cu moneta avariata nici după ce Keynes a publicat cartea sa „Reforma monetară” care a convertit la stabilizare pe cei mai aprigi susținători ai revalorizării. Iar când a văzut că politica sa financiară a zdruncinat cu totul situația economică a țării și că dezastrul ia proporții catastrofale, d-l ministru de finanțe V. Brătianu, a adoptat ceea ce combătuse mai înainte: s'a hotărât pentru stabilizarea și pentru împrumutul extern, însușindu-și programul partidului național-țărănesc.

La 26 și 27 Iulie trecut parlamentul liberal a votat legea stabilizării monetare și a emiterii unui împrumut extern de 250 milioane dolari, din cari prima fracțiune de 80 milioane dolari destinată exclusiv pentru stabilizare și pentru refacere. Un avans de 20 milioane dolari urma să fie dobândit prin anticipație și pus la dispoziția Băncii naționale pentru a întâri, până la stabilizarea legală, disponibilitățile de schimb, spargând plafonul, spre a finanța recolta și alimenta piața cu numerar.

După votarea acestor legi lumea se aștepta să vadă începutul unei ere nouă, unei îmbunătățiri în mersul economic al țării. Se aștepta la o ușurare a agriculturii, industriei și comerțului, conform cu cele făgăduite de gazetele guvernamentale și de camerele de comerț și agricultură, cari, de porunca se grăbisera să felicite pe d-l ministru de finanțe.

Până acum însă nu se simte nici o mișcare în bine, nici un

semn de îndreptare. Ne zvărcolim în aceeași lipsă de bani și de credit, în aceeași nesiguranță și lăncezalie. Criza continuă cu aceeași intensitate, cu aceeași dobânzi cămătărești, cu aceleași șiruri de proteste și de falimente. Ultima situație a băncii naționale arată că plafonul subzistă: bilete în circulație la 11 August 1928 lei 21.047 milioane, contra lei 21.049 milioane la 18 August.

Băncile mari se plâng că, în loc de a le ușura scontul, Banca națională li l'a restrâns, forțându-le să-și reducă portofoliul cu termene lungi.

Singurul rezultat dobândit pe urma măsurilor luate de guvern și parlamentul liberalilor în vederea îndreptării valutei și îmbunătățirii economice este o mare și păgubitoare speculă de bursă. Tabloul următor arată fluctuațiile cursurilor dela Ianu-

arie 1928 până la sfârșitul lui August la acțiunile Băncii naționale.

Bursa din București.

1 Ianuarie 1928	lei	5625
1 Februarie	"	6375
1 Martie	"	6800
1 Aprilie	"	9600
1 Mai	"	10.200
21 Mai	"	17.000
1 Iunie	"	13.600
15 Iunie	"	15.500
1 Iulie	"	13.500
27 Iulie	"	11.800
1 August	"	10.700
Finele August 1928	"	13.900

Așadar, dela 1 Ianuarie până la 21 Mai acțiunile Băncii naționale s'au ridicat dela 5625 lei la 17.000 lei, adică la întreit. Zece zile după aceea au scăzut la 13.600 lei. Apoi, în două săptămâni s'au ridicat la 15.500. Pe ziua de 27 Iulie, când s'au votat legile financiare, au scăzut la 11.800 lei și la 1 August la 10.700, pentru ca peste o lună să se ridice la 13.900 lei.

Acțiunile altor bănci și întreprinderi, în special ale celor conduse de liberali, au trecut aproape prin aceeași fluctuațiune. Așa, Banca românească cota la 1 Ianuarie 1928 lei 870, la 21 Mai lei 1600 și la 27 Iulie lei 1150. Reșița era cotată la 1 Martie lei 690, la 21 Mai lei 1350, la 27 Iulie lei 850.

Aceste ridicări și scăderi brusce au fost provocate în prima linie prin știrile răspândite în privința stabilizării și împrumutului. Când gazetele guvernamentale arătau că chestia împrumutului merge bine și că ne-am apropiat de realizare, speculanții a la hausse, și navii se grămădeau să cumpere acții și cursurile se ridicau repede, iar în zilele următoare, când vedeau că evenimentele scontate nu se realizează și când speculanții a la baisse,

răspândeau zvonuri pesimiste, se grămădeau vânzările, chiar în pagubă, și cursurile scădeau tot mai repede pe cât se urcaseră. Prin aceste lovături, cari urmau una după alta cu o iuțea fantastică, s'au măcinat averi întregi, câștigate cu greu. Și s'au îmbogățit fără muncă unii speculanți. Ziarele au arătat că anumiți corifei, în cunoștință cu mersul negocierilor, au câștigat milioane dela diferențe. Acelaș lucru cu specula dela Paris și dela Berlin asupra rentelor românești, revalorizate.

Trecem peste împrumutul dela Banca comercială italiană, despre care nu se mai pomenește nimic.

Se observă că bursa din București a primit nefavorabil legile pentru stabilizare și pentru împrumut.

Pe când la 21 Mai acțiunile Băncii naționale se reicaseră la 17.000 lei, la 1 August au scăzut la 10.700 lei, după aceea au variat împrejurul lui 12.000 și 13.000 lei. Notăm că pe la 27 Iulie, când s'au votat legile financiare, seceta încă nu se pronunțase.

Cunoscând practicile liberalilor, ne putem aștepta din partea lor și la alte isprăvi cu ocazia stabilizării și împrumutului. În oficiosul liberal „Viitorul” dela 25 August a. c. directorul creditului industrial, care este și deputat liberal, spune că „prin normalizarea Băncii naționale, odată cu stabilizarea monetară, cea mai mare parte din portofoliul greoi a creditului industrial va fi rescumpărat de stat prin împrumutul contractat. În felul acesta în locul Băncii naționale statul trece ca creditor al creditului industrial”...

SCRISORI DIN FRANȚA.

Franța după stabilizare.

Adversarii guvernului Poincaré, de îndată ce au văzut că stabilizarea se face, au început să-i arate inconveniențele, deși, mai înainte, strigau pretutindeni, că Președintele Consiliului, printr-o încăpăținare înțeleasă, voește să readucă francul la valoarea lui din trecut în loc să-l stabilizeze.

Este cert că o revalorizare a monetei era idealul, dar acest ideal nu poate fi atins nicăeri fără distrugerea chiar a economiei naționale. Avantagiile unei asemenea revalorizări ar fi copleșite de dezastrul ce i-ar urma: comerțul ar fi distrus și reluarea afacerilor grație cărora revenirea la vremuri mai bune se poate năzui, ar deveni cu neputință. De aceea d-l Poincaré, al cărui patriotism nimeni nu-l poate pune la îndoială, după ce a căutat să salveze francul din dezastrul spre care unele greșeli politice îl împinsese, a văzut că singura măsură folositoare și necesară era stabilizarea la valoarea la care, de mai bine de un an și jumătate,

prin sforțările guvernului și măsurile de asanare din programul poincarist, francul se menținuse. Comerțul și industria își făcuse toate angajamentele pe baza acestui franc stabilizat de fapt, așa că o stabilizare mai la o valoare mai mare ar fi ruinat o mare majoritate de oameni necesari reluării vieții economice și ar fi împiedecat pe viitor orice noi tranzacțiuni. Stabilizarea sub adevărata valoare a unei monete este negreșit un rău, dar un rău preferabil răului mai mare ce ar rezulta dintr-o rea înțeleasă aplicare a principiilor financiare și o revalorizare forțată care nu ar corespunde realității.

În viața economică a unei țări, simpla studiere teoretică a faptelor nu este de nici un folos, și adevărul om politic cu pricepere și dragoste de țară, nu trebuie să neglijeze studierea practică a adevărilor economice la lumina vieții trăite. Scoberând în mijlocul mulțimei, trăind viața chiar a acestei mase atât de greu de mănuit, lăsând la

o parte orice prejudecăți, omul cu adevărat de stat ajunge la concluziuni, pe cari majoritatea profană nu le pricepe, le condamnă, dar cari se impun pentru binele obștesc. Mai târziu, când aceste concluziuni traduse în fapt dau roadele pe cari clevefitorii inconștienți nici nu le întrezăreau, ei singuri se miră și atribue succesul altor împrejurări, nevoind să recunoască meritul celui pe care l-au combătut. Încă o caracteristică a micșorimei sufletești inerente politicianului iar nu adevăratului om politic.

D-l Poincaré este din oamenii de stat desăvârșiți cari nu se preocupă de strigătele necheamărilor, când măsura pe pregătește este folositoare țării. Luându-și completa răspundere a măsurilor ce preconizează, actualul președinte al consiliului francez nu execută nici cel mai neînsemnat punct din admirabilul său program de refacere, până ce nu studiază și pregătește în cele mai mici detalii punerea lui în aplicare cu toate consecințele ce i-ar putea urma.

Acuma, după câva timp dela stabilizare, vedem că nici una din temerile adversarilor nu s-a realizat. Viața a rămas aceeași, nici mai scumpă nici mai ieftină și era natural din moment

ce stabilizarea de fapt nu a făcut decât să consfințească o stabilizare de fapt de peste opt-sprezece luni. Astăzi guvernul desfășurându-și programul, a făcut stabilizarea, rămânând să continue, cu aceeași laudabilă perseverență, dezvoltarea industrială și comercială de care a fărâș bogăția economică a Franței.

Marea republică, cu toate criticele adversarilor, este în plină refacere și vremurile normale se întrezăresc.

Paris, 7 Sept. 1928.

Nicky.

Impotriva speculei cu porumbul.

O adresă a ministerului de
industrie către Camerele
de comerț.

Ministerul de industrie și comerț a adresat următoarea circulară Camerele de comerț:

Fiind informați că mai în toată țara, și mai cu deosecire în localitățile unde anul acesta a bătut seceta, deținătorii de porumb fac o speculă nepermisă cu acest produs alimentar de prima necesitate, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a pune în vedere tuturor membrilor ce compun Consiliul de administrație al acelei Camere de comerț și de industrie cari, după dispozițiunile art. 26 din lege pentru înfrângerea și reprimarea speculei ilicite sunt îndreptățiți a constata delictele și contra-vențiunile la această lege, să dresseze acte de dare în judecată contra tuturor acelor cari vor dovedi că vând cu preț de speculă acest produs alimentar, cum și contra acelor cari acaparează și dețin acest produs, spre a provoca urcarea nejustificată a prețului.

De asemenea se vor da judecării și acei cari vor încerca să provoace o urcare nejustificată a prețului.

Toți inspectorii școlari cu delegațiuni pentru activitatea culturală și extra școlară au fost rechemati la catedre pe ziua de 1 Septembrie.

† Preotul Romul Pop.

Era în amurgul zilei de 8 Septembrie a. c. când în lacrimile fierbinți ale familiei nemângăiate, ale fraților săi întru Hristos și ale norodului, se cobora în mormânt trupul neînsuflit al unuia din cei mai buni și mai neobosiți păstori, rămășițele vrednicului Romul Pop din parohia Gârbova jud. Sibiu.

Bunul Creator în nemărginita-I înțelepciune și dragoste de oameni chiamă la sine uneori și astfel de suflete, cari în setea lor neînfrântă de dragoste față de advăr și față de oameni, atât de mult se jertesc pentru binele și pentru prosperarea turmei lor, încât interesele familiare dar mai ales interesele fizicului lor le lasă pe al doilea plan...

Activitatea lui timp de 40 de ani în fruntea turmei sale oferă una din cele mai frumoase și bogate pagini din cartea unei vieți istovite de muncă și de suferințe...

În razele de rubine ale aceluia amurg încremenit de atâta fior de jale, în mijlocul suspinelor îndureratei sale familii, care își vedea mistuindu-se pe vecie cel mai scump vis al vieții lor, priviam cu ochii înlacrimați la opera din jurul răposatului, la silueta severă a bisericii, la clădirea zămbitoare a școlii, la cimitirul spațios și la grădina vastă din apropierea școlii, cărora voalul de sânge al amurgului le da aspectul unor orfani măhniiți cari își deplângeau în taină pe părintele lor drag, care le-a urzit cu atâta trudă, pentru ca acum să le părăsească pentru totdeauna, atât de neașteptat...

La glasul plângător al clopotelor, atmosfera cernită părea că e străbătută de ecoul unui glas tainic, al cărui timbru mi-era tot mai cunoscut și care întrepunct de suspine îmi îngâna următoarele fragmente pline de duioșie:

„Sunt născut la anul 1860 în Cristian jud. Brașov din familia mare de preoți a lui Popa Stoica din Râșnov, care pe vremea teroarei deslănțuite de catolici contra Românilor din Scheiul Brașovului, pentru a trece la

unire cu biserica lor Sfântul Nicolae, a luat parte în comisia brașovenilor la Petrograd, la țarvna Ecaterina, care a somat apoi pe Maria Terezia ca să curme cu terorismul acesta, măsură care i-a mântuit pe brașoveni de pacostea Unirei...

Am studiat la Brașov liceul întreg și la 1885 am terminat cursurile teologice la Sibiu.

Am servit ca învățător în Poiana Sibiului, iar cu anul 1891 am fost ales de preot la Gârbova pe care am păstorit-o cu credință până în prezent.

Biserica și școala din jurul meu sunt opera modestă a străduințelor mele...

Clopotele cari mă deplâng acum, de asemeni.

Mi-am silit turma să cerceteze școala regulat.

Am fost primul care am introdus o administrație corectă a averii parohiale.

Am condus în repetate rânduri agendele protopresbiteratului Miercurea.

Sunt primul, care am provocat înjghebarea grupurilor procești cu cunoscutele conferințe pastorale, cari au devenit azi obiceiul în toată mitropolia noastră. Am inventat diferite isvoare pentru ridicarea fondului protopesc.

Am pus baza unui fond cu stipendii pentru fiii Gârbovei și Cristianului unde am copilărit.

M'am luptat pentru prevederea școlii cu grădina de cultură și am lărgit terenul cimitirului. Pentru realizarea acestora am trecut cu dispreț peste toate obstacolele, fiind neînduplecat în voința mea...

Am fost iubit și apreciat de toată lumea, ceea ce îmi dovedesc și lacrimile celor cari îmi udă acum gura lăcașului meu.

Acum plec liniștit în mormânt... Regret însă foarte mult un singur lucru: că a trebuit să-mi părăsesc o familie numeroasă, atât de neașteptat... Iubirea mea însă o va urmări necontenit, căci am iubit-o nespuse de mult și m-am trudit zi și noapte pentru fericirea ei...

V. Maximilian.

Bibliografie

Calendarul „Astrel” pe 1929. A apărut „Calendarul pentru popor al Asociațiunii”. Este de sigur, unul din cele mai bune calendare scrise pentru popor. Intocmit de dl profesor pensionar Victor Lazar, un adânc cunosător al poporului românesc, având 192 de pagini și vânzându-se cu numai 10 Lei (zi: zece Lei) calendarul acesta va trebui să se răspândească în cât mai multe case românești dela țară.

Materialul este ales cu multă competență. Conține și sfaturi practice, dar și poezii populare, legende, povestiri. Câteva indicații nu vor strica. Calendarul publică povestiri pentru popor de dnii Septimiu Popa, M. Lungu, Gh. Coșbuc (†); poezii de dnii Victor Eftimiu, Elena Dobroșinsk, Al. Mateevici Basarabeanu; articole mai lungi de sora Basarabia, Dobrogea (cu fotografii și desene); sfaturi practice despre tuberculoză, asigurări, alcoolism, întâiul ajutor, gunoitul artificial, școlile de agricultură, despre mere, legumărit, (dna Ana V. Lazar), sfaturi pentru plugari despre „Astrea” etc.

Calendarul cu 12 coale de tipar (partea calendaristică cu o „Cronologie românească”, cu tăgurile anului cu sfaturi agromonice) cu 10 Lei, într-o astfel de norocoasă redactare, merită să fie cedit în satele noastre, spre binele răspândirii culturii românești, de aceea să nu fie Români intelectuali, care să nu cunoscere și să nu facă propagandă pentru calendarul „Astrei” pe 1929.

Se află de vânzare la „Oficiul de desfășurare” al „Astrei” (Cluj Str. Memorandului, Institutul „Ardealul”) la sediul central al „Astrei” Sibiu, Strada Șaguna 6 și la librării.

Au apărut broșurile Nr. 6 și 7 „Tălcuirea Apostolilor” din Duminecile de peste an, partea I, II și III și „Taina Spovedaniei”, din biblioteca de popularizare „Cărțile Bunului Creștin”, care apare la Blaj, sub îngrijirea profesorului Iuliu Maior, redactorul gazetei populare „Unirea Poporului”.

Broșurile cu „Tălcuirea Apostolilor” cuprind aproape 400 pagini și se pot comanda pentru prețul de 50 Lei + 4 Lei iar broșura „Taina spovedaniei” pentru 15 lei porto postal dela Librăria Seminarială din Blaj, și dela toate Librăriile din țară.

România
Prefectura județului Brașov
Serviciul Financiar Economic

No. 7370/1928.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală, că se va ține a doua licitațiune publică, fiind licitațiune primă negativă, în conformitate cu dispozițiunile Art. 72—83 din legea Contabilității publice pentru furnizarea cantității de 80—100 stânjeni lemne de foc de fag, de prima calitate, necesare pentru încălzitul localurilor oficiale și locuințelor în natură, dela Prefectura județului Brașov.

Lemnele de I calitate se vor furniza și se vor așeza în curtea Prefecturii jud.

Trebuie să fie:
Blana uscată fără putrigai, în măsurii metrice regulate și bine aranjate.

După fiecare cantitate de 20—25 stj, se va ordona prețul. Licitațiunea va avea loc, în biroul economic al Prefecturii jud. etaj. II/30 în ziua de 5 Octombrie 1928 ora 11 a. m.

Garanția va fi 5% din suma totală a ofertei, în numerar sau în efecte garantate de Stat.

Termenul de furnizare:
Se va începe imediat după aprobarea licitațiunii, terminându-se până la 31 Decembrie 1928.

Brașov, la 7 Septembrie 1928.

Prefect delegat:
Servatius
p. Șeful serviciului:
Lutz.

823 1—1

Gimnastică ritmică

Ella Sorea reîntoară din călătoria de studii, făcută în străinătate, își redeschide cu sul său de gimnastică ritmică. În ziua de 3 Octombrie a. c. Inscriserile se încep cu ziua de 27 Sept. între o e 6—7. Târgul cailor 18. 811 2—3

FOLETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI”.

De-acum zece ani

Amintiri din pribegie

de Valeriu Crișan, preot

— Urmare. —

Obiceiuri.

Descriu aici unele obiceiuri ale Moldovenilor din Gruzskoe.

La botezul unui copil merge cumătrul și cumătra cu copilul în casa preotului. Nănașul stă de-a dreapta, iar nașa de-a stânga, ambii ținând câte o luminare în mână. Preotul după botez dă copilul nașului în mână, iar acesta îl dă apoi nașii. Părul ce-l tunde preotul, îl arde la luminare. La prânzul ce-l dă părinții copilului, nașii duc ca „hostință” (cinstă) ștofă de haine. Părinții copilului iau de nași pentru copilul lor pe cine voesc ei. Nașul și tatăl copilului îi dau preotului 25 copeici pentru botez, iar nașa 15 copeici.

La cununie, tinera păreche merge Sâmbătă seara la vecernie. Cununia religioasă o fac și în zilele comune. Duminecă dimineața merg apoi la biserică. Atât mirele, cât și mireasa pleacă dela ei de acasă și se întâlnesc la biserică. Actul religios al cununiei îl săvârșește preotul sau după utrenie, sau după

terminarea Sftei Liturghii. Mirii stau cu picioarele pe o „măniștirgură” (proșop), sub care ei pun câteva copeici. Acest proșop rămâne preotului, iar copeicile crâșnicului. Tinerii se cuminecă în decursul sfinte Liturghii. Mai demult — spun bătrânii — unii se cununau în biserică seara pela ora 8 și preotul îmbrăcat în odăjdii cu cădelnița și lumânarea aprinsă în mână însoțit de cantor îi conducea astfel până acasă. Apoi se așezau la masă. Marii cununii făceau numai cei bogași. Astăzi nu mai e acest obicei.

După actul cununiei religioase mirele merge la casa lui, iar mireasa la părinții ei. Nașii merg la mire și se așază la masă, iar după aceea se duc acasă la ei, înhamă caii și cu lăutari merg înapoi iar la mire. Dela mire merg cu rudeniile cu tot la mireasă, unde găsesc și pe neamurile miresii. Aici apoi stau cu toții la masă. De aici se duc cu mireasa la mire. Rudeniile miresii rămân acasă la mireasă. Ei se așază la masă și li se dă câte un pahar de

rachiu. De aici trimit pe lăutari cu „vornicul” (fostul volitor), ca să invite la mire pe părinții miresii și pe rudeniile ei. Venind părinții miresii cu rudeniile ei la mire, îi întâmpină pe părinții miresii o femeie, învelită în un cojoc întors pe dos și cu fața acoperită cu o năframă și le spune, că ea e fata lor. Ei spun, că nu e ea. După aceea iese mireasa din casă și sărută mâna părinților, apoi intră cu toții în casă.

Când aduc pe mireasă flăcăii și fetele joacă în curte la mireasă, apoi joacă la mire până spre seară, când se duc acasă. Când aduc pe mireasa la mire, îi aduc totodată și hainele ei. Feciorilor, cari sunt prieteni cu mirele, le dă „starostele” (vornicul, volitorul) câte un pahar de rachiu și câte doi colaci. Feciorii și fetele nu stau cu nuntașii la masă.

Stând la masă nuntașii miresii, tatăl mirelui le dă câte un pahar de rachiu, iar vornicul câte doi colaci fie-căruia. Starostele când dă colacii zice că-tră fie-care bărbat, sau femeie:

„Jupâne, nune mare,
Jupâneasă, nună mare,
E horă mândră și frumoasă,
Căci era la noi un frate
Ca și a d-voastră.”
(N. N. numele cui îi dă colacii).

Această agrăire de „jupân” și „jupâneasă” o fac, ca să dele prin aceasta o cinstă deosebită nașilor. Aceste șire mi se par reminiscențe ciunite din colăcăriile ce se rostesc la nun-

tele noastre țărănești și în felul cum sunt redată aici nu prea au mult rost. După aceea petrec până la ziua. Observ, că jocurile românești le-au uitat cu totul și joacă numai jocuri rusești: căzăceasca și altele.

A doua zi pe la ora 10 dimineața mirele chiamă pe toți nuntașii la el și le dă rachiu, zicând că îi „pohmilește” (le direge gâtul). De aici se duc cu toții la nănași, unde își petrec la masă. Când intră tinera păreche în casă la nași, nașul îi întâmpină cu o păreche de colaci și le zice: poftim chită și sare și o vișică. Vișeaua le-o dă nașul ca dar, ca să aibă ei noroc la vite. Nuntașii, cari voesc să îi cheme pe tineri la masă, deodată cu ei îi cheamă și pe toți ceilalți nuntași. Aceștia îi dau tinerei părechi o farfurie cu prăjituri, bomboane și bani. Cei cari nu îi cheamă pe tinerii la masă, le dăruiesc bani, atunci când aduc pe mireasă la casa mirelui.

Dacă unul din soți nu e din același sat, atunci sătenii din satul din care pleacă unul din soții de căsătorie, îi opresc în uliță pe nuntași și soțul de căsătorie trebuie să le facă un dar în bani.

La înmormântări au următoarele obiceiuri: Preotului și oamenilor, cari duc praporii și pe cel mort le dau câte un ștergar, țesut cu motive românești. Celor cari duc praporii le pun ștergarele pe prapori, iar celor

cari duc mortul li se leagă ștergarele de rudurile, cu cari duc pe cel mort. Aceste ștergare se dau atât la înmormântarea copiilor, cât și a oamenilor mari, de aceea fiecare are la îndemână vre-o 30—40 de astfel de ștergare, pe cari le păstrează pentru câte un caz de moarte în familie. Pe drum spre cimitir aștern câte un proșop pe jos și trec cu mortul peste el. Acest ștergar se dă aceluia, care a ținut lumânarea la căpătâiul muribundului, când el a fost în agonie. În ușa cimitirului, nu este obiceiul a împărți pomană, celor cari merg să petreacă pe cel mort până la groapă. Pomană o dau acasă, la care masă azistă preotul și rudeniile mortului, iar când se ridică dela masă, se dă fie-căruia câte un colac și o lumânare. La 40 de zile se face parastasul („il ridică” așa zic ei). Unui om sărac, căsenii mortului îi dau un colac, pe care pun haine de-a reposatului și îi mai dau și o vadră plină cu apă, pe care plutesc alune. Colaci se dă tuturor acelor, cari au participat la parastas.

Toate ceremoniile religioase le săvârșește preotul în limba rusă.

— Va urma. —

Abonamente la ziar
se pot face pe timp mai
îndelungat sau lunar.

Fabricile de postav și țesături de modă

Wilhelm Scherg & Cie. S.A.

recomandă pentru

SEZONUL DE TOAMNĂ ȘI IARNĂ

produsele lor de clasa primă, din lână curată egale în calitate cu cele mai bune produse streine, ca:

Stofe de modă pentru dame și bărbați
Stofe de pardesiu, ulster și paltoane,
Covoare -- păături de voiaj și de pat etc.

Cea mai bogată alegere în mostre moderne de gust, la prețuri de fabrică moderate.

826 1-2

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mica publicitate

De vânzare ferestre duble, întrebunțate — rame și aripile din lemn de stejar, în mărime de 100/135 cm, cu geamurile, toate în bună stare — sunt ieftin de vânzare. Str. Băilor 32. 831 1-1

De închiriat 2 camere, bucătărie, pivniță, pod instalație electrică în strada Cacova de Jos No. 57, fiind singur în curte. A se adresa la d-l N. Badea Tip. „Gaz. Trans.”.

De închiriat dela 1 Octombrie a. c. locuință anuală (4-5 camere, baie etc) admirabilă poziție. A se adresa Livada Poștei 20, etaj II. 1-5

Odae mobilată, eventual cu pensiune și acces la baie, intrare separată, curățenie ireproșabilă se caută. Înaintea oferte, cu preț lunar sub „M. I. căsuța poștală 13”. 822 11

Contabil priceput caută Cartea Românească, Brașov, Str. Porții No. 11. 1-4

In Schein Valea morilor b 12, casă ieftină de vânzare din cauza mutării. Constă din 8 camere, 3 pivniți și spălătorie. Lumină electrică. Informațiuni la Stefan Marko (Brașov, adresa de sus). 799 2-3

Profesor caută cameră mobilată contra meditațiuni și plată. Adresa la administrația ziarului. 825 1-2

Patefoane plăci românești eftine. Petroasă 2 a) Prund. 767 3-3

Găsiți vin bun și ieftin în Depozitul de vinuri naturale și

Fabrică de ape gazoase
STELIAN NICOLAU
 Strada Căpitanului No 14.
 (TELEFON 256)

Vinuri de:
Drăgășani
Dealu-Mare
și Odobești
VANZARE EN-GROS
 213 24-0

OȚEL VECHU
„R U N O M I”
 cumpără în orice cantitate
 Fabrica de mărfuri de metal,
 Brașov, Strada Gării 37-39
 830 1-3

AVIZ Casina Română fiind complet renovată și aranjată cu bufet și bucătărie de prima clasă, primește abonamente pentru masă precum și a servi la domiciliu pe onorarij membrii ai casinei și oaspeții lor. 1-3

AVIZ 3 copii de școală se primesc, Gustav Barth, Str. Spitalului 40. 828 1-1

Somațiune
 Creditorii „Uzinei de electricitate din Feldioară, Nica & Sâlca” sunt invitați prin prezența somațiune să și anunțe până la data de 6 Octombrie 1928 în biroul avocatului dr. Carol E. Schnell, Brașov, Strada Porții No. 7, pretențiunile lor față de această uzină, cu atât mai sigur, deoarece societatea, care va prelua Uzina de electricitate din Feldioară, nu preia nici o răspundere și garanție pentru pretențiunile neanunțate până la data numită. 824 1-1

România
 Prefectura județului Brașov
 Serviciul Administrativ

No. 9010/1928

Publicațiune
 Devenind vacant postul de infirmieră clasa I și în caz de înaintare clasa II la spitalul „Principesa Elisabeta” în comuna Bran-Poarte, publică concurs pentru întregirea acestui post.

Cerezile însoțite de actele prezise în art. 7 al regulamentului pentru aplicarea legii statului funcționarilor publici se vor înainta acestei Prefecturi până la 15 Octombrie 1928 orelle 10 a m.

Brașov, la 7 Septembrie 1928.
 Prefect delegat:
 (ss) Servatius. 820 1-1

„CARTEA ROMÂNEASCĂ” S. A.

Sucursala Brașov.
 Strada Porții No. 11.
 Librărie, Papetărie, Depozit de Hârtie. — Articole de Pictură. — Articole Fotografice. — Gramafon
 „His Master's Voice” și „Columbia”.

PREȚURILE CELE MAI EFTINE.

20% REDUCERE 20%

din cauza desfacerii secției
 mode bărbătești

D. BERBECAR

STRADA PRINCIPELE CAROL 9.

827 1-4

Publicațiune de licitație

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 25 Septembrie 1928 se vor vinde prin licitație publică toate mărfurile și mobilierul Federației cooperativei Brașov pusă în lichidare.

Licitația va avea loc în Strada Lungă Nr. 35 Brașov, ora 9¹/₂ dimineața.
 Reflectanții vor trebui să de-

puie la Cassa federației 10% garanție din valoarea inventarului iar achitarea în caz de adjudecare trebuie să se facă imediat.

Comisia de lichidare:
 Gh. Drăgănescu. N. Rădulescu

Cețiți și răspândiți
 „Gazeta Transilvaniei”

Programa primirei „Fidac”-ului la Braşov

Vineri, 21 Sept. 1928.

1. Ora 10. Sosirea delegaţilor foştilor luptători aliaţi dela Sinaia.

2. Primirea lor la bariera Str. Fântânii de foştii voluntari călări şi junii.

Salutul reprezentantului primăriei.

3. Ora 10¹/₂. Sosirea foştilor luptători în faţa liceului, unde vor fi concentrate toate societăţile din oraş şi judeţ, foştii voluntari, junii şi tot publicul. Aci, în caz de timp frumos, se va aranja o scurtă serbare populară.

4. După terminarea serbării populare vizitarea bisericii Sft.-Nicolae şi bisericii Negre.

5. Ora 12. Defilarea, în

caz de timp favorabil, a foştilor voluntari, a diverselor societăţi pe bulev. Regele Ferdinand în faţa reprezen. tanţilor foştilor luptători aliaţi.

Ora 12¹/₂. Dejunul oficial dat de Secţia română a Fidacului pentru delegaţii foştilor luptători aliaţi şi autorităţile special invitate, la restaurantul „Coroana”.

Ora 2. Plecarea delegaţilor foştilor luptători spre Bran, conduşi până la bariera Bartolomeu de foştii voluntari şi junii călări.

Ora 2¹/₂. O masă prietenească a foştilor voluntari şi alţi foşti luptători cu fam. în restaurantul Moise Popa.

Informaţii Congresul foştilor voluntari la Braşov

O importantă şedinţă a comitetului judeţean al P. N. T. din Braşov va avea loc Vineri 21 Sept. ora 2 d. a. în localul Clubului din Piaţa Libertăţii, la care sunt invitaţi cu insistenţă să ia parte toţi membrii, fiind la ordinea zilei chestiuni importante politice.

Parastasul pentru Aurel Vlaicu. Aero-Clubul Regal al României aduce la cunoştinţa membrilor săi că Duminică 16 Septembrie, orele 11 dim. se va oficia un parastas pe locul, unde acum 15 ani, Aurel Vlaicu şi-a găsit moartea („La Cruce” 3 km. sud com. Băneşti pe şoseaua naţională Câmpina—Ploeşti). La acest parastas vor lua parte mama şi fraţele lui Aurel Vlaicu precum şi prietenii, cunoscuţii şi foştii camarazi ai marelui dispărut.

Reuniunea femeilor române din Braşovul-vechiu invită cu onoare la serbarea câmpenească, care va avea loc în caz de timp favorabil mâine Duminică, în 16 Septembrie a. c. la Honterus, al cărui beneficiu este destinat pentru zidirea „Casei Naţionale” din Braşovul-vechiu. Plecarea în corpore va fi la ora 10 a. m. dela biserica Sftei Adormiri din Braşovul-vechiu. În caz de timp, nefavorabil se amână pe Duminică viitoare.

Pentru comitet: Elena D. Căpăţino, presidentă. Mimi N. Logan, secretară.

Membrii cercului studenţesc „Ţara Bârsei” Bucureşti, cari voesc a locui în Căminul cercului vor înainta cererile de admitere însoţite de: certificat de sănătate; certificat de starea materială emis de percepţiile fiscale respective; certificat de studii, până la data de 25 Sept. pe adresa directorului căminului, Parcul Principesa Elena, Str. B. No. 3 Sect. VI.

Portrete dragălaşe de copii, singuri sau în grupuri execută fotografal Curţii regale Heinrich Lang, Str. Porţii 52. Telefon 746. 798 1-1

Cancelaria Dr. VOICU NIŢESCU caută un stagiar, pentru imediată angajare. 917 2-0

Medicals. D nui medic primar Dr. Alfred J. kelius consultă acum în Strada Aţei Nr. 7 l. dele ora 10-2 d. a. 3-3

Aviz. Sa des'his Prima Casă autorizată de împrumut pe amanet. Braşov, Piaţa Rozelor No. 2 lângă „Coroana Veche”. 821 1-3

— Circulara către organizaţiile judeţene. —

Domnule Preşedinte, Comitetul Central a hotărât ca Congresul anual U. F. V. să se ţină anul acesta în Braşov, în ziua de Joi în 20 Sept. ora 10-12 dim. şi ora 3-5 d. a. şi ev. Vineri în 21 Sept. în sala Astra-Apollo.

Aceasta pentru că membrii congresului al X-lea Fidacului vor fi în 21 Septembrie şi ei în Braşov.

Ordinea de zi va fi:

1. Raportul secretarului general.
2. Raportul cassierului.
3. Esmiterea comisiilor pentru verificarea rapoartelor.
4. Alegerea comitetului.

Pentru a avea o iconă clară despre activitatea organizaţiei d-voastre, vă rugăm următoarele:

1. Binevoii a ţinea adunarea generală cu membrii organizaţiei d-voastre şi a ne raporta asupra mersului ei.
2. Binevoii a ne comunica numărul total al membrilor, inclusiv şi foştii gardişii, cari con-

form hotărârei Comitetului Central fac de drept parte din Uniune.

3. Comunicaţi numărul membrilor cari vor lua parte la congres şi îi prevedeaţi cu bilete de identitate de membru, altcum nu vor avea dreptul la vot

4. În luna Septembrie c. se va ţinea la Bucureşti congresul „Fidacului” şi va trebui să ne prezentăm ca un grup bine organizat.

Cluj, la 14 August 1928.
Secretar general:
Dr Cărpinişan.

Pentru Congresul Fidacului guvernul a dat un număr de bilete cu reducere de 50%.

Toate despărămintele U. F. V. să trimită câte un delegat. Fiind biletele la număr, rugăm anunţaţi numele delegaţilor pentru ale putea trimite la timp legitimaţiile.

Numele delegaţilor se vor trimite la adresa Uniunii Cluj, oră direct la dr. Aurel Negus, avocat Bucureşti, Calea Victoriei 190, care este însărcinatul nostru la Bucureşti.

Preşedintele U. F. V.
Dr. V. Deleu.

Adunarea funcţionarilor de bancă din Braşov

În urma unui apel lansat de către Corpul Funcţionarilor de Bancă din România „Unirea”, funcţionarii din această categorie s-au întrunit în seara de 13 crt. în sala Gewerbeverein, pentru a pune bazele unei filiale a acestei asociaţiuni la Braşov.

Funcţionarii mai tuturor băncilor din localitate şi-au trimis delegaţi la această întrunire, care a fost prezidată de dl Remus I. Philipp, preşedintele Corpului.

D-l Philipp a făcut un raport amănunţit asupra programului de activitate al Corpului funcţionarilor de bancă „Unirea”, scoţând în evidenţă avantajele ce le prezintă atât pentru patroni, cât şi pentru funcţionari, organizarea acestora din urmă într-o puternică asociaţie de breaslă.

După aceea d-nia sa a făcut un călduros apel la toţi funcţionarii de bancă din Braşov cerându-le să se grupeze cu toţii — indiferent de naţionalitate, — în jurul steagului Asociaţiunii, pentru că numai atunci când toată funcţionăria va fi puternic organizată, se va putea discuta şi rezolva importante probleme, ca: stabilitatea în serviciu, asigurarea bătrâneţii ori invalidităţii, reglementarea uniformă a orelor de lucru, norma-

lizarea salariilor, datoriile şi drepturile funcţionarilor, concediile şi licenţierea funcţionarilor, organul de control şi licenţierea funcţionarilor, chestiunea căminurilor, chirii şi alte probleme de ordin social.

Toţi funcţionarii prezenţi au aderat cu entuziasm la iniţiativa înfiinţării Filialei Braşov a Asoc. „Unirea”. Imediat sa şi procedat la constituirea unui comitet provizoriu compus din toţi funcţionarii cari au participat.

Acest comitet şi-a luat însărcinarea de a strânge cât mai multe adesiuni de membrii, hotărându-se adunarea următoare în ziua de 28 Septembrie a. c. orele 8 jum. seara tot în sala Gewerbeverein, când sunt invitaţi a lua parte toţi funcţionarii de bancă din Braşov.

În această şedinţă se va purcede la constituirea definitivă a Filialei, alegându-se şi consiliul.

Cinema „Astra” (Apollo)

15-16-17-18 Septembrie

Deschiderea sezonului

SACRIFICIUL unui FRATE

Cea mai perfectă lucrare cinematografică a tuturor timpurilor în 8. acte.

În rolul principal:
CAMILLA von HOLLAY, AL STEIN-
HÜCK u GRETE REINWAL J.

Deschidere de prăvălie

Avem onoare să aducem la cunoştinţa Onor. Public deshiderea prăvăliei

JULIETA

Magazin de haine pentru doamne
STRADA VĂMII No. 5.

În urma experienţei şi cunoştinţelor de ani de zile câştigate într-un salon de modă vienez de primul rang vom să sfăce cele mai fine gusturi. Intenţia noastră: să aducem pe piaţa cele mai noi articole de modă, lucrate din material de prima calitate şi după cel mai în g s, cu preţuri solide. Dovadă marele nostru asortiment de

haine pentru dame, fetiţe şi copii, pantoane de lână şi postav

Ne vom nizi ca prin serviciu prompt şi solid să câştigăm încederea şi mulţumirea Onor. Public.

Cu deosebită stimă:

„JULIETA”
Magazin de haine pentru dame.

800 2-10

Un număr mai mare de

FETE

curăţele pentru lucru usor se primesc pe .. lângă câştig bun ..

FRĂŢII STOLLWERCK S. p. A.
Fabrică de ciocolată .. şi zaharicale ..

BRAŞOV, Strada Lunga 104 a.

789 3-4

administrative să nu crească. Acest principiu a fost complex valorificat în noul buget.

In ultimii ani veniturile au în-trecut mereu cifrele stabilite în buget, astfel, că cheltuielile ne-prevăzute am fost întotdeauna ac-coperite, fără a se recurge la alte operaţiuni. Desvoltarea fa-vorabilă în această direcţie per-mite reducerea impozitelor în special în ce priveşte impozitele referitoare a rulmentul mărfuri-lor măsură pe care Cehoslovacia o necesită foarte mult ca stat eminentamente exportator.

Lupta contra ceţei pe mare.

Ziarele engleze au adus de curând o ştire, care a născut un mare interes în cercurile a-viatice şi maritime. Un savant englez a făcut o descoperire, prin care se poate vedea prin ce-ăţă la o depărtare de 5 mile. E vorba de raze invizibile, ac-tive atât ziua cât şi noaptea pe un timp neguros. O încercare cu asemenea raze s-a făcut pe bordul vaporului „Aquitania”, iar aparatul a înlesnit văzul la depărtarea de 500 m. prin ce-ăţă.

Cu ajutorul noiei descopen-ri se poate vedea prin ce-ăţă la o depărtare de 5 mile, fapt care a fost constatat de o co-misiune ştiinţifică. După decla-raţiile specialiştilor e vorba de o continuare a experienţelor cu razele invizibile, cari au fost inaugurate încă în 1919 de con-silierul ştiinţific al amiralităţii engleze Lennan. Razele trimise spre obiectul, care trebuie să fie evidenţiat, sunt din nou recep-tate de oglinda aparatului, care e situat în partea cea mai su-perioară a vaporului.

Dacă noua invenţie se va dis-tinge, aceasta înseamnă înlătu-rarea celui mai mare pericol al navigaţiei şi în acelaş timp în-lăturarea pierderilor de timp pricinuite vapoarele de regiun-ile neguroase, ca de exemplu canalul Mănecei şi New Found-land, unde din cauza ceţii va-poarele au fost silite să înain-teze foarte încet. Noua invenţie poate însemna un aport extra-ordinar pentru navigaţia mari-limă şi aeriană.